

Mánaðarbræv

Sendistova Føroya til Íslands

Desember 2019/januar 2020

FUNDIR, TILTØK O.A. Í FEBRUAR M.A.:

4. febr. Taka lut í tiltaki hjá ísl. uttanríkisráðharranum um kunning um raðfestingar Íslands í uttanríkispolitikkinum í 2020.

5. febr. Vitjan av Emil Guðmundsson, varaformanni í felagnum Heldra Fólki (tað betra fólkið).

10. febr. Fund við umboðum úr ísl. Uttanríkisráðnum og landsbúnaðarráðnum um innflyting av kjöti til Íslands.
Um kvøldið: Til móttøku hjá russiska sendiharranum.

11. febr. Vitjan av og fund við umboðum úr ísl. Uttanríkisráðnum.

12. febr. Halda fyrilestur fyri felagnum Heldra Fólki (tað betra fólkið) um Føroyar.

13. febr. Taka lut í ársfundinum hjá íslenska handilskamarinum.

19. febr. Til døgurða hjá franska sendiharranum.

20. febr. Til móttøku hjá japanska sendiharranum í sambandi við føðingardagin hjá japanska keisaranum.

26. febr. Ísl. uttanríkisráðharrin bjóðar til fráfaringsdøgurða í sambandi við at japanski sendiharrin gevst.

2019 EITT ØDRVÍSI OG AVBJÓÐANDI ÁR

Árið 2019 hevur verið øðrvísi enn undanfarnu árinum, har vøkstur so at siga hevur verið á øllum økjum. Tó sást ein minni vøkstur í ferðavinnuni í 2018 enn vanligt, men ikki nakað sum hevði stóran týdning.

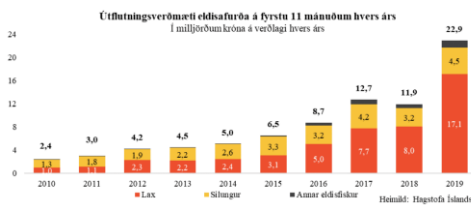
»Men í 2019 fór ymiskt fram, sum broytti nógv í Íslandi. Í mars mánaði fór WOW-Air í gjaldsteðg og uml. 1.400 fólk vórðu søgd úr starvi í hesum sambandi. WOW-Air stóð fyri uml. 30% av øllum ferðafólkum, sum ferðaðust um Keflavíkar Flogvøll. Hetta merktist og gav ein hvøkk, sum kom beint sum sáttmálasamráðingarnar á arbeiðsmarknaðinum fóru fram.«

Ferðafólkatalið minkaði við góðum 14% ella uml. 330.000 ferðafólkum í 2019 og hevði hetta ávirkan á vinnuna sum heild. Hóast hesa broyting, so verður roknað við, at ferðavinnan fer at stabilisera seg eftir fleiri árum við sera stórum vøkstri, sum kanska er gott fyri ferðavinnuna í longdini.

Eingin lodnuveiða var í 2019 og hevði hetta við sær, at veiðivirði uppá uml. 1 mia. DKK ikki kom til haldar. Serliga hart rakt av hesum var Eysturlandið og Vestmannaoyggjarnar. Tó bøtti økt veiða av øðrum pelagiskum fiskasløgum nakað upp á støðuna.

Peningastovnarnir hava eisini sagt nógv fólk úr starvi. Arbeiðsloysið er økt úr 1,4% við árslok 2018 til 3,2% við árslok 2019. Bilasølan er minkað við 35% í 2019 í mun til 2018.

Roknað varð við at hetta fór at hava við sær ein negativan vøkstur í búskapinum, men tøl vísa nú, at so varð ikki, tí talan er um ein lítlan búskaparvøkstur í 2019. So hóast fleiri bakkøst vórðu, so hilnaðist 2019 ikki so illa, sum roknað varð við.

Mynd 1. Útflutningsvirðið av alifiski er vaksin munandi seinastu árinu. Serliga er tað laksurin, sum stendur fyri nógu tí størsta partinum seinastu árinu.

Hinvegin, so gongst væl í alivinnuni. Í 2018 (fyrstu 11 mðr.) útflutti alivinnan fyri 11,9 mia. ISK (~650 mió. DKK). Í 2019 (fyrstu 11 mðr.) vaks útflutningsvirðið til 22,9 mia. ISK (~1.250 mió. DKK). Talan er næstan um eina tvífoldan. Útflutningurin av laks stendur fyri nógv tí størsta partinum við 2/3 í 2018 og við 3/4 í 2019.

2020 er ikki komið so væl í gongd, av tí at útlitini fyri at finna lodnu ikki eru serliga bjørt. Seðlabankin metti í november 2019, at búskaparvøkstururin fór at verða 1,6% í 2020, men hevur nú lækkað metingina til 0,8%.

VØRUHANDILIN VIÐ ÍSLAND ØKIST

Í myndini til vinstru sæst vøruút- og vøruinnflutningur Íslands við Føroyar fyri tíðarskeiðið 2015 til 2019. Íslenska flaggið merkir íslenska útflutningin til Føroyar, meðan føroyska flaggið merkir føroyska útflutningin til Íslands. Seinastu trý árinu (2017 – 2019) er útflutningur Føroya øktur við uml. 20 mió. DKK um árið. Íslenski útflutningurin til Føroyar er svingandi, men verður hugt at árunum 2015, 2017 og 2019, so er hann rímiliga javnur, meðan árinu 2016 og 2018 eru munandi hægri.

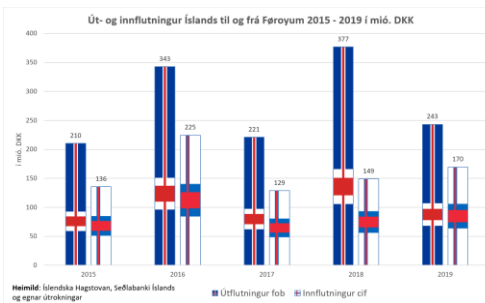
Fyri hvørja króna (DKK), sum Ísland útflutti til Føroyar í 2019 útfluttu vit fyri 0,70 krónur (DKK) til Íslands, ella sagt við øðrum orðum, at føroyski útflutningurin var 30% minni enn tann íslenski. Hetta lutfallið var í 2018 1:0,40 og í 2017 1:0,58. Umframt vøruhandilin, so skal tænastrá handilin eisini takast við, men hesi tøl fyri 2019 fylgja ikki fyrr enn seinni í ár. Tá tað kemur til tænastrá handilin, so hava vit vanliga eitt stórt avlop móttvegis Íslandi, so samlaða myndin er vanliga seinastu árinu tann, at Føroyar hava eitt lutfalsliga stórt avlop við Ísland, tá bæði vøru- og tænastrá handilin verður gjørdur upp millum londini.

SEÐLABANKI ÍSLANDS OG FÍGGJAREFTIRLITIÐ LAGT SAMAN

Fyrsta januar vórðu Seðlabankin og Fíggjareftirlitið lögð saman. Samstundis kom nýggj lóg í gildi um Seðlabanka Íslands. Í Seðlabankanum starvast 170 starvsfólk og í Fíggjareftirlitinum 120 starvsfólk. Sostatt eru 290 starvsfólk í nýggja samanlagda stovninum, sum ber heitið Seðlabanki Íslands.

Endamálið við samanleggingini er at tryggja álit, gjøgnumskygni og effektivitet í stýringini av búskaparligum viðurskiftum og at styrkja fíggjareftirlitið í Íslandi.

Sí meira [her](#) (á íslenskum) og [her](#) (á enskum)

Mynd 2. Vøruhandilin millum Ísland og Føroyar er øktur síðan 2017 við uml. 15% árliga, meðan íslensku tøluni í sama tíðarskeiði eru meira svingandi.

Viðm.: Vørutøluni stava frá Hagstofu Íslands og eru hesi tøl umroknaði til DKK við at nýta miðal gjaldoyravirði ISK móttvegis miðalvirði DKK í einstøku árunum.

Mynd 3. Ásgeir Jónsson er seðlabankastjóri og stjóri í samanlagda Seðlabanka Íslands. Hann tók við starvinum í august í fjør, tá Már Guðmundsson legði frá sær.

Mynd 4. Sigurður Ingi Jóhannsson, flutnings- og kommunumálaráðharrin, hefur sett nevnd, sum skal arbeiða við trygd við verkseting av 5G.

TRYGD VIÐ VERKSETING AV 5G Í ÍSLENSKA SAMFELAGNUM

Flutnings- og kommunumálaráðharrin – Sigurður Ingi Jóhannsson – hefur tilnevnt trýggjar persónar í ein arbeiðsbólk, sum skal arbeiða við trygd við verkseting av 5G í íslenska samfelagnum. Arbeiðsbólkurin er mannaður við umboðum fyri ráðharraráðið fyri flutning og kommunur, løgmálaráðið og uttanríkisráðið. Arbeiðsbólkurin skal meta um tørvin á broytingum í regluverkinum viðv. trygd til tess at økja um trygdina við at verkseta 5G kervið í Íslandi og tryggja álit og trúvirði fyri útlendingar, eins og fyri íslendingar, við telesamskiftisskipanini.

Orsøkin til at seta henda arbeiðsbólk er, at trygdin í 5G kervinum tey seinastu árinu hefur verið til mikla umrøðu í teimum flestu londunum og fleiri hava framt ymsar atgerðir fyri at varðveita álitid á teirra telesamskiftisskipanir. Arbeiðsbólkurin skal m.a. taka støði í ES-skjalinum “Secure 5G deployment in the EU – Implementing the EU toolbox” og hyggja nærri at, hvussu grannalondini gera á hesum øki.

Sí meira [her](#) (á íslenskum)

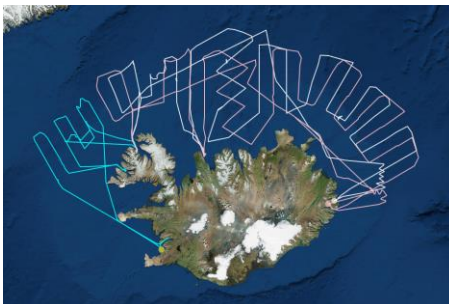
Mynd 5. Sonevnda “Íslandslógaruppskotið” varð lagt fram í amerikansku Kongressini í desember í fjør. Upps kotið hefur heitið “Increasing Trade and Investment from Iceland Act”.

ÍSLAND BØTIR UM ATGONGDINA TIL MARKNAÐIN Í USA

Lógaruppskot er lagt fyri amerikanska parlamentið. Verður hetta lógaruppskot samtykt, er tað eitt týðandi stig til at betra um atgongdina hjá íslenskum íleggjarum og vinnulívi til tann amerikanska marknaðin. Hetta kemur at hava við sær, at íslenskar fyrirkur kunnu senda leiðarar og íleggjarar tíðaravmarkað at arbeiða í Amerika.

Íslenski uttanríkisráðharrin – Guðlaugur Þór Þórðarson – sigur, at verður lógaruppskotið samtykt, so verða týðandi stig tikin til at styrkja íslensku viðurskiftini við USA á vinnuøkinum.

Sí meira [her](#) (á íslenskum)

Mynd 6. Íslenska havransóknarskipið, Árni Friðriksson, og fjóra uppsjóvarskip hava í seinastuni leitað eftir lodnu á eystur-, norður- og vesturleiðum uttan at hava funnið lodnu av týðningi.

ÚTLIT FYRI LODNUVEIÐU ÓVISS AFTUR Í ÁR

Eins og í fjør er lítil lodna at finna og ikki nóg mikið til at játta kvotu. Sama gjörði seg galdandi í fjør. Hetta hefur bæði stórar fíggjarligar og samfelagsligar avleiðingar og óvissan valdar. Í økjunum, sum verða ringast rakt av manglandi lodnu, má fíggjarætlanin leggjast av nýggjum, orsakað av mistu inntøkunum. Tað eru serliga økini á Eysturlandinum og í Vestmannaoyggjunum, sum verða harðast rakt. Í Fjarðarbyggð (serliga í Fáskrúðsfirði, Reyðarfirði og Eskifirði) verða

vanliga uml. 47% av lodnuni, sum veidd verður, landað. Talan er um eitt samlað veiðivirði uppá uml. 1 mia. DKK. Í Vestmannaoyggjunum er talan um góð 32% av samlaðu kvotuni.

Í februar verður farin nýggj rannsóknarferð og hóast tað sær svart út, eru vónirnar um at finna størri mongdir av lodnu ikki sleptar.

Sí meira [her](#) (á íslenskum) og [her](#) (á enskum)

STÓRT VIRKSEMI Í UMHVØRVINUM Í ÞORLÁKSHÖFN

MS Mykines byrjaði siglingarleiðina Þorlákshöfn – Rotterdam – Tórshavn – Þorlákshöfn fyri skjótt 3 árum síðan. Einki millumlanda flutningssamband var í Þorlákshöfn áðrenn Smyril Line byrjaði hesa rutu. Men henda leið hevur fingið góða undirtøku í Íslandi, og nú er næsta flutningsskipið hjá Smyril Line komið í flotan og hevur fingið navnið Akranes. MS Akranes siglir leiðina Þorlákshöfn – Hirtshals – Tórshavn – Þorlákshöfn.

Elliði Vignisson, borgarstjóri í Þorlákshöfn, sigur, at í dag er Þorlákshöfn ein av høvuðshavnum landsins, tá ræður um inn- og innflutning. Upp á stutta tíð hevur Þorlákshöfn ment seg frá at vera ein fiskihavn til eina inn- og útflutningshavn.

Sí meira [her](#) (á íslenskum)

FÓLKAVØKSTURIN Í ÍSLANDI HELDUR FRAM

Ísland kann fegnast um áhaldandi fólkvøkstur. Hagstova Íslands kann nú staðfesta, at við árslok 2019 vóru 364.000 íbúgvar. Ein ójavni er í kynsbýtinum við tað, at tað eru 187.000 menn og 177.000 kvinnur búsitandi í Íslandi. Eisini kann nevast, at við árslok vóru 49.500 íbúgvar við útlenskum tjóðskapi, tað vil siga 13,6% av samlaða fólkatálinum.

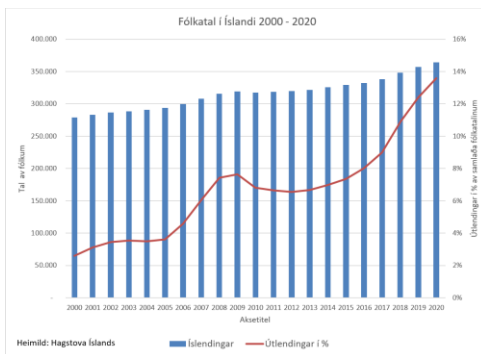
Burðaravlopið var 500 í 2019 og út við 900 fleiri fluttu til Íslands enn fluttu av landinum. Í seinasta ársfjórðingi av 2019 fluttu 50 fleiri íslendingar til landið enn av landinum, meðan 840 fleiri útlendingar fluttu til Íslands enn talið av teimum, sum fluttu av landinum.

Íslendingar flyta fyri tað mesta til Danmarkar, meðan útlendingarnir flyta tað mesta til Póllands. Somu lond liggja eisini ovast, tá ið tað ræður um at flyta hin vegin.

Sí meira [her](#) (á íslenskum) og [her](#) (á enskum)

Mynd 7. Ein nøgd Linda Björk Gunnlaugsdóttir, stjóri í Smyril Line Ísland og ein nøgdur Elliði Vignisson, borgarstjóri í Þorlákshöfn nú, eitt flutningsskip er komið afturat at sigla frá Þorlákshöfn.

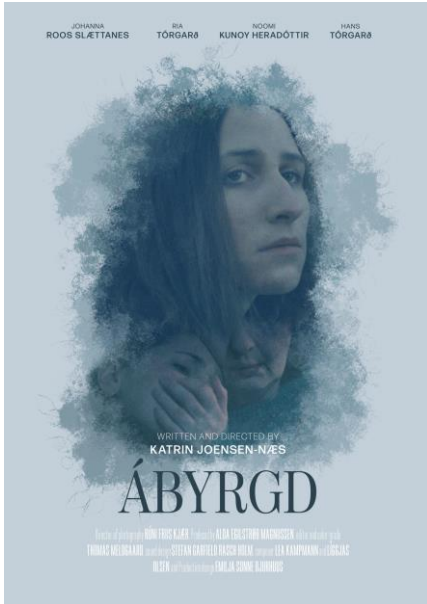

Mynd 8. Í 2000 búðu 279.000 fólk í Íslandi. Av teimum vóru knapt 7.300 útlendingar. Í 2020 er fólkatálið vaksið til gott 364.000 og av teimum eru 49.500 útlendingar. Talið av útlendingum í hesum tíðarskeiði er vaksið næstan 7 ferðir, meðan samlaða fólkatálið er vaksið 1,3 ferðir.

NAKAÐ AV VIRKSEMI SENDISTOVUNNAR Í JAN. MÁNAÐI:

FØROYSKUR FILMUR HEIMSFUMSÝNDUR Í REYKJAVÍK

Sendistovan hevur, í samstarvi við Norröna húsið í Reykjavík og hinar norðurlendsku sendistovurnar í Reykjavík, tikið lut í Nordisk Film Fokus á fyrsta sinni. Nordisk Film Fokus varð hildið samstundis sum Reykjavik Feminist Film Festival 16. – 19. januar. Norðurlendsku sendistovurnar fingu til vega ein film frá sínum heimlandi og Sendistova Føroya hevði sett seg í samband við Filmshúsið í Føroyum fyri at fáa ein hóskað film til høvið. Filmshúsið vísti á filmin „Ábyrgd“ við Katrin Joensen-Næs, sum var um at verða liðugur. Filmurin varð vístur fríggjakvøldið 17. januar fyri fullum húsum. Leikstjórin Katrin Joensen-Næs greiddi frá spildurnýggja filminum, sum varð vístur fyri fyrstu ferð hetta kvøld. Hóast tað var ókeypiss atgongd, so var neyðugt at umbiðja sær pláss frammanundan. „Ábyrgd“ varð beinanvegin útseldur, sum tann fyrsti av teimum norðurlendsku filmunum. Aftaná sýningina var móttøka. Áskoðararnir vóru væl nøgdir við filmin og sum heild fekk hann góð skotsmál. Hóast fleiri høvdu viljað sæð filmin, so var bert tann eina sýningin. Dagarnar eftir fekk Sendistovan fyrispurningar um, hvørt filmurin ikki varð vístur aftur og um tað bar til at fáa hann sýndan.

Mynd 9. Plakatin til nýggja filmin hjá Katrin Joensen-Næs, sum varð heimsfrumsýndur í Norðurlandahúsinum í Reykjavík 17. januar fyri fullum húsum.

Mynd 10. Nýggi starvslesandi Sissal Tókadóttir Dahl

NÝGGJUR STARVSLESANDI

Fyrsta februar byrjaði Sissal Tókadóttir Dahl sum starvslesandi í sendistovuni í Reykjavík. Sissal lesur BSc innan menning í háskúlanum í Lund í Svøríki. Sissal er í seinastu lestrarhálvu.

(Útgávudagur 12.02.2020)

SENDISTOVA FØROYA Í REYKJAVÍK
TÚNGATA 14, 3. HÆDD
101 REYKJAVÍK

Tlf. +354 511 3200 T-postur: reykjavik@ummr.fo
www.ummr.fo Finn okkum á [Facebook](https://www.facebook.com/ummr.fo)